Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3929

2026 9 1

TARYBOS REKOMENDACIJA

2026 m. liepos 10 d.

dėl Liuksemburgo ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2026/3929)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;

(2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Liuksemburgo 2026 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Liuksemburgas nenurodytas kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([2]) priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ([3]) galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;

(5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Liuksemburgui skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Liuksemburgo padaryta įgyvendinant 2025 m. jam skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip jis įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Liuksemburgui kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Liuksemburgo padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

(6) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Liuksemburgo nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([4]). Planas apima laikotarpį nuo 2025 iki 2029 m., jame nustatytas biudžeto apribojimas – didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per penkerius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 5,8 % 2025 m., 4,7 % 2026 m., 3,8 % 2027 m., 5,4 % 2028 m. ir 4,7 % 2029 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 14,2 % 2025 m., 19,6 % 2026 m., 24,1 % 2027 m., 30,8 % 2028 m. ir 36,9 % 2029 m.;

(7) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas ([5]); 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Valstybės narės vis dar gali prašyti aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą bet kuriuo metu iki 2028 m., jei jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Liuksemburgo nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/650, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj).

([5]) Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 3 19, C (2025) 2000 final.

(8) 2026 m. balandžio 29 d. Liuksemburgas pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą ([6]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus Liuksemburgo teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(9) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 0,6 %, o infliacija pagal SVKI – 2,5 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP augs 1,6 % 2026 m. ir 2,0 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,7 % 2026 m. ir 1,8 % 2027 m.;

(10) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([7]), Liuksemburgo valdžios sektoriaus balansas pakito – 2024 m. jis buvo perteklinis (perteklius siekė 0,9 % BVP), o 2025 m. tapo deficitinis (deficitas siekė 2,0 % BVP). Valdžios sektoriaus balanso pablogėjimas 2025 m. daugiausia atspindi nedidelį pajamų augimą, kurį iš dalies galima paaiškinti perkamosios galios ir konkurencingumo apsaugos priemonių poveikiu, ir dinamiškas išlaidas, kurias iš dalies galima paaiškinti tvariomis investicijomis. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. deficitas sudarys 1,2 % BVP, o 2027 m. – 1,5 % BVP;

(11) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis ([8]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji ir atitiko 1,7 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus stabdomoji (jos kryptis – 0,4 % BVP), o 2027 m. – skatinamoji (jos kryptis – 0,9 % BVP);

(12) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([9]), Liuksemburgo valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 26,3 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 26,5 % BVP 2025 m. pabaigoje. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 29,2 %, o iki 2027 m. pabaigos dar padidės iki 30,2 %;

(13) remiantis Eurostato duomenimis ([10]), bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Liuksemburge 2025 m. sudarė 1,0 % BVP. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 1,2 % BVP ([11]);

(14) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Liuksemburgas nesiėmė naujų fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino ([12]);

([6]) 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

([8]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([9]) Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

([10]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

([11]) NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

([12]) 2026 m. birželio 8 d. vyriausybė ir socialiniai partneriai bendrai pasirašė iniciatyvą „Resilienzpak“.

(15) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Liuksemburge 2025 m. išaugo 8,7 %, o 2024 ir 2025 m. vertinant kartu – 15,7 %. 2025 m. grynųjų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 1,3 % BVP. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą yra didesnis ir bendras grynųjų išlaidų augimo tempas, o toks nuokrypis yra šiek tiek mažesnis už 0,6 % BVP bendrą nuokrypį;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Liuksemburge 2026 m. išaugs 3,5 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 19,7 %. 2026 m. numatomas grynųjų išlaidų augimas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, prognozuojamas bendras grynųjų išlaidų nuokrypis sumažėja iki mažiau nei 0,1 % BVP;

(17) Liuksemburgo pensijų sistema vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais susiduria su iššūkiais, nes prognozuojama, kad demografinės tendencijos pakenks jos tvarumui. Remiantis 2024 m. ataskaita dėl senėjimo, prognozuojama, kad Liuksemburgo pensijų išlaidos 2070 m. pasieks 17,5 % BVP, t. y. bus 8,3 proc. punkto didesnės nei 2022 m., o tai didžiausias išlaidų padidėjimas ES. 2025 m. gruodžio mėn. Liuksemburgas patvirtino pensijų sistemos reformą. Reforma visų pirma apima įmokų tarifo padidinimą 1,5 procentinio punkto iki 25,5 %, ribotas priemones, kuriomis siekiama ilginti profesinę karjerą suteikiant mokesčių lengvatų ir teisę į progresinę pensiją ir pailginant privalomojo įmokų mokėjimo laikotarpį daugumai anksti į pensiją išeinančių asmenų ([13]). Apskritai neatrodo, kad reforma būtų pakankama struktūrinėms problemoms, darančioms poveikį ilgalaikiam pensijų sistemos tvarumui, spręsti arba kad dėl jos galėtų reikšmingai išaugti menkas 55–64 metų amžiaus darbuotojų dalyvavimo darbo rinkoje lygis. Prognozuojama, kad dėl visuomenės senėjimo ir numatomo užimtumo augimo sulėtėjimo iki mažesnio nei metinis 2–3 % augimo, reikalingo sistemos pusiausvyrai išlaikyti, 2029 m. išlaidos pensijoms viršys įnašus į pensijų sistemą, o 2048 m. bus išnaudoti sistemos rezervai. Pensijų išmokos yra didelės: 2022 m. bendroji pajamų pakeitimo norma buvo 75 % ([14]), o pensijoje praleidžiamas laikas yra ilgiausias ES (25,2 metų Liuksemburge, palyginti su 21,3 metų ES vidurkiu 2022 m.) ([15]). 2025 m. Liuksemburge užfiksuotas žemiausias 55–64 metų amžiaus darbuotojų dalyvavimo darbo rinkoje lygis ES (51,9 %, palyginti su 69,5 % ES) ([16]). Nors teisės aktais nustatytas pensinis amžius yra 65 metai, ankstyvas išėjimas į pensiją galimas nuo 57 metų, todėl faktinis išėjimo į pensiją amžius yra vienas mažiausių ES. Pensijų sistemos tvarumą ir ekonomikos augimą padėtų padidinti priemonės, kuriomis būtų skatinama ilgesnė profesinė karjera ir aukštesnis 55–64 metų amžiaus darbuotojų dalyvavimo darbo rinkoje lygis;

(18) Liuksemburgas susiduria su rimta būsto problema, nes dėl sparčiai didėjančių nekilnojamojo turto kainų per pastarąjį dešimtmetį gerokai sumažėjo įperkamumas. Per dešimtmetį padvigubėjusios būsto kainos po 2022 m. pasiekto piko pradėjo koreguotis ir per dvejus metus sumažėjo daugiau kaip 15 %. Šį sumažėjimą lėmė staigus palūkanų normų kilimas, neigiamai paveikęs skolinimosi galimybes. Tačiau, nepaisant to, kainos nuo tada vėl pradėjo kilti, ir 2025 m. būsto kainos Liuksemburge nominaliąja verte buvo 60 % didesnės nei prieš dešimtmetį, o vidutinis darbo užmokestis per tą patį laikotarpį padidėjo tik 40 %. Liuksemburgo būsto rinka yra brangiausia ES. Aukštas būsto kainas lemia pasiūlos ir paklausos disbalansas, kurį lemia gyventojų skaičiaus augimas ir stiprina mokesčių sistema, remianti paklausą ir palanki žemės kaupimui, taip pat žemės nuosavybės koncentracija. Žemės sutelkimo ir mokesčių reforma tebėra neįgyvendinta, o iš dalies pakeistuose įstatymų projektuose numatyta daugiau galimybių taikyti atleidimą nuo mokesčių. Didelio užmojo reformos, pavyzdžiui, priemonės, kuriomis būtų atlaisvinta daugiau žemės plėtrai ir įgyvendinami dideli rajonų projektai valstybinėje žemėje, padėtų padidinti būsto pasiūlą, be kita ko, gerinant įperkamo būsto pasiūlą. Be to, kalbant apie paklausą, būsto kainas padėtų riboti laipsniškas hipotekos paskolų palūkanų atskaitymo panaikinimas. Vienas iš prioritetų taip pat yra makroprudencinės sistemos stiprinimas siekiant sumažinti sisteminę riziką, susijusią su dideliu namų ūkių įsiskolinimo lygiu ir reikšminga kintamųjų palūkanų hipotekos paskolų dalimi;

([13]) Loi de 19 Decembre 2025 (pensijų sistemos reforma) ir loi de 19 Decembre 2025 (mokesčių paskatos).
([14]) OECD: OECD Economic Surveys: Liuksemburgas, 2025 m..
([15]) 2024 m. ataskaita dėl senėjimo: 65 metų amžiaus moterų ir vyrų tikėtinos gyvenimo trukmės aritmetinis vidurkis, pridėjus 65 ir atėmus vidutinį pasitraukimo iš darbo rinkos amžių.
([16]) Eurostatas: lfsa_argan.

(19) Liuksemburgas susiduria su dideliais susisiekimo iššūkiais dėl intensyvaus tarpvalstybinio važinėjimo į darbą eismo srauto ir didelės priklausomybės nuo automobilių, įskaitant tarnybinius automobilius; situaciją dar labiau aštrina nepakankama būsto pasiūla, dėl kurios darbuotojai gyvena toliau nuo darbo vietos ([17]). Dėl tokios padėties susidaro eismo spūstys, o tai neigiamai veikia aplinkos tvarumą. Nors Liuksemburgas padarė pažangą gerindamas viešąjį transportą, į darbą važinėjančių darbuotojų poreikiams patenkinti reikėtų koordinuotos tarpvalstybinės strategijos. Tai apima transporto jungčių gerinimą, geležinkelių transporto infrastruktūros integravimą su kaimyninėmis šalimis, bilietų pardavimo sistemų integravimą ir paskutinės atkarpos jungčių gerinimą;

(20) Liuksemburgui ir toliau kyla agresyvaus mokesčių planavimo rizika, susijusi su jo, kaip svarbaus finansų centro, kuriame veikia daug tarptautinių įmonių grupių ir sukauptos didelės užsienio investicijos, vaidmeniu. Liuksemburgas į nacionalinę teisę perkėlė atitinkamus Europos Sąjungos teisės aktus, įskaitant Tarybos direktyvą (ES) 2022/2523 ([18]) (Antrojo ramsčio direktyva), taip pat ėmėsi papildomų nacionalinio lygmens priemonių, tačiau Antrojo ramsčio direktyvos taikymo sritis apima tik didelius subjektus, kurių metinės pajamos siekia bent 750 mln. EUR. Konkrečiau, Liuksemburgas nustatė palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimų neatskaitymo taisyklę. Tačiau šios priemonės, taikomos jurisdikciją turintiems subjektams, įtrauktiems į Europos Sąjungos sudarytą trečiųjų šalių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą mokesčių tikslais, taikymo sritis yra ribota;

(21) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(22) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir Europos socialinio fondo+ (ESF+) įgyvendinimas Liuksemburge tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau nei vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau padidinant investicijų poveikį vietoje; Liuksemburgas jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas konkurencingumui ir augimui skatinti. Vis dėlto kai kuriose srityse, be kita ko, su skaitmenizacija ir energetikos infrastruktūra pagal TPF susijusiose srityse, gali reikėti toliau stiprinti įgyvendinimo procesą;

(23) Liuksemburgas susiduria su įvairiais iššūkiais, susijusiais su inovacijomis ir konkurencingumu, energetikos pertvarka ir aplinka, lygybe mokyklose, aukštynkrypte socialine konvergencija ir žmogiškojo kapitalo plėtra;

(24) nepaisant šalies tvirtos mokslinės bazės ir tarptautiniu mastu gerai susietos mokslinių tyrimų sistemos, verslo inovacijos ir vietos novatoriškų startuolių ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) plėtros galimybės tebėra ribotos. Liuksemburgo potencialas diegti naujas technologijas ir vykdyti skaitmenizaciją tebėra nepakankamai išnaudojamas: pagal bazinį MVĮ skaitmeninio intensyvumo lygį Liuksemburgas atsilieka nuo ES vidurkio ([19]), didelė dalis inovatyvių technologijų investicijų įgyvendinama tarptautinėse įmonių grupėse, o tai mažina ekonomikos diversifikaciją ir konkurencingumą. Be to, šalies įmonių MTP intensyvumas per pastaruosius du dešimtmečius mažėjo ir 2024 m. nukrito gerokai žemiau už ES vidurkį (1,49 %) iki mažesnio rodiklio – 0,45 % BVP. Nors tai iš dalies paaiškinama paslaugomis grindžiama Liuksemburgo ekonomika, verslo MTP išlaidos įvairiuose sektoriuose yra reikšmingai mažesnės nei geriausių rezultatų pasiekusiose šalyse ([20]). Be to, nepakankamai naudojamasi mokslinių tyrimų rezultatų kokybe, o mokslo ir verslo ryšiai tebėra silpni;

([17]) STATEC, 2025, *P2021 N°18 - La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail*.
([18]) 2022 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyva (ES) 2022/2523 dėl visuotinio minimalaus tarptautinių įmonių grupių ir didelių vietos subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje, [2022] (OL L 328, 2022 12 22, p. 1).
([19]) Eurostatas, (isoc_e_dii), ir *Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking, Ministère de l'Economie*, 2023.
([20]) EBPO ekonominiai tyrimai: Liuksemburgas, 2025 m..

(25) Liuksemburgo ekonomika tebėra labai konkurencinga, visų pirma dėl jo didelio tarptautinio finansų sektoriaus. Vis dėlto ji tebėra veikiama struktūrinio spaudimo, susijusio su našumo mažėjimu. 2015–2025 m. bendras gamybos veiksnių našumas sumažėjo apie 4 %, o ES bendrai užfiksuotas maždaug 6 % padidėjimas. Pagrindinis šį mažėjimą lėmęs veiksnys buvo finansų sektorius, kuriame bendroji pridėtinė vertė per dirbtą valandą per tą patį laikotarpį sumažėjo apie 11,6 %. Didėjanti tarptautinė konkurencija, kintantys Europos Sąjungos reguliavimo reikalavimai, darbo rinkos suvaržymai ir vis dar ribotas diversifikavimas į didesnės vertės veiklą daro neigiamą poveikį ekonomikos atsparumui ir ilgalaikiam konkurencingumui. Šiomis aplinkybėmis Liuksemburgas turėtų dėti daugiau pastangų toliau diversifikuoti finansų sektorių, gerindamas inovacijų ir naujų technologijų, įskaitant sukurtas šalies viduje, diegimo sąlygas. Atitinkamų verslo ir profesinių paslaugų konkurencijos stiprinimas ir patekimo į rinką gerinimas, inovacijų sklaidos palengvinimas ir tolesnis verslo aplinkos pagrindinių sąlygų gerinimas sudarytų sąlygas našumo augimui;

(26) Liuksemburgui būdinga tai, kad namų ūkiai turi daug santaupų, o šalies investicinių fondų ekosistema yra itin išplėtota. Tačiau ilgalaikio rizikos kapitalo nukreipimas šalies viduje inovacinei veiklai yra nedidelis, o tai ir toliau daro neigiamą poveikį ekonomikos diversifikavimui ir našumo augimo sklaidai. Nors Liuksemburgas sustiprino kai kurias savo inovacijų finansavimo architektūros dalis, įskaitant viešosios paramos priemones ir mokesčių paskatas investicijoms į startuolius, iš turimų duomenų matyti, kad finansavimo apribojimai tebėra itin aktualūs vėlesnio pradinio finansavimo, augimo ir veiklos masto didinimo etapais, o esamomis priemonėmis namų ūkių santaupos nepakankamai nukreipiamos į novatoriškas šalies įmones. Šiomis aplinkybėmis, sudarant palankesnes sąlygas namų ūkiams daugiau dalyvauti diversifikuotuose privataus kapitalo ir ilgalaikio investavimo fonduose, taikant tinkamas vartotojų apsaugos priemones ir paskatas, susietas su ilgais laikymo laikotarpiais, galima padėti nukreipti namų ūkių santaupas inovacijoms finansuoti;

(27) papildomo pensijų kaupimo aprėptis Liuksemburge tebėra ribota. Galimybė dalyvauti profesinėse papildomo pensijų kaupimo sistemose daugiausia priklauso nuo darbdavio iniciatyvos, todėl galimybės jomis naudotis gali būti ribotos, ypač mažesnių įmonių darbuotojams. Be to, teisinis ir fiskalinis netikrumas taip pat gali atgrasyti dalį tarpvalstybinių darbuotojų nuo dalyvavimo. Kartu Liuksemburgas turi labai išvystytą finansų sektorių, galintį remti platesnes galimybes naudotis papildomo pensijų kaupimo priemonėmis, ir tinkamą teisinę bei reguliavimo sistemą. Pagerinus paprastų, perkeliamų ir sąnaudų požiūriu skaidrių papildomo pensijų kaupimo sistemų prieinamumą, pavyzdžiui, įdiegus automatinį įtraukimą, būtų galima padidinti dalyvavimą ilgalaikio taupymo sistemose ir pagerinti pensijų adekvatumą, ypač darbuotojams, kurie neturi galimybės dalyvauti darbdavio siūlomoje sistemoje;

(28) nors Liuksemburgas yra įsipareigojęs gerinti verslo paslaugų sektoriaus reglamentavimo aplinką, vis dar neįveiktos didelės reglamentavimo kliūtys. EBPO ([21]) ir Europos Komisijos ([22]) vertinimu, teisininkams, notarams, architektams, statybos inžinieriams ir apskaitininkams tebėra taikomi itin griežti reglamentavimo apribojimai. Konkurencijai gali trukdyti ribotos galimybės pradėti verstis tam tikra profesine veikla, įvairūs administraciniai įpareigojimai, taikomi privalomi tarifai arba bet kokios formos reklamos ir rinkodaros draudimas ([23]). Sumažinus reikalavimus arba padidinus lankstumą konkurencija reglamentuojamųjų profesijų sektoriuje išaugtų. Mažmeninės prekybos sektoriuje reglamentavimo apribojimai vis dar yra šiek tiek didesni nei panašiose šalyse, nors nuo 2018 m. jie reikšmingai sumažinti. Be to, Liuksemburge egzistuojančios kliūtys Europos ekonominės erdvės (EEE) vidaus prekybai paslaugomis yra didžiausios ES ([24]), ir tai daro poveikį svarbiems sektoriams, pavyzdžiui, statybos ir apskaitos;

([21]) EBPO, *Product Market Regulation indicators*, 2024 m.
([22]) Europos Komisija, Komunikatas dėl profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų atnaujinimo, COM(2021) 385, 2021 7 9.
([23]) EBPO, EPPO ekonomikos apžvalgos: Liuksemburgas, EBPO, p. 106, 2025 m. balandžio mėn..
([24]) Europos Komisijos tarnybų skaičiavimai, pagrįsti EBPO EEE vidaus STRI duomenų bazės duomenimis.

(29) nepaisant pastaruoju metu reikšmingai sumažėjusio kelių transporto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio taikant tokias politikos priemones kaip 2035 m. nacionalinis judumo planas ([25]) ir nemokamas viešasis transportas, šis sektorius tebėra pagrindinis išmetamų ŠESD šaltinis – 2024 m. jam teko 59 % viso Liuksemburgo pastangų pasidalijimo sektoriuose išmesto ŠESD kiekio ([26]). Šis sektorius taip pat labai prisideda prie kitų oro teršalų išmetimo: visų pirma 2023 m. jam teko 62 % išmetamo NO_x ir 32 % KD_{10} kiekio ([27]). Nors Liuksemburgas padarė pažangą skatindamas elektrinių transporto priemonių naudojimą, tolesnis transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir investicijos į viešojo transporto infrastruktūrą padėtų mažinti išmetamą teršalų kiekį pagal nacionalinį 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslą ir Liuksemburgo ES 2030 m. tikslą, nustatytą Pastangų pasidalijimo reglamente ([28]);

(30) siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones gyvenamuosiuose ir negyvenamuosiuose pastatuose padaryta nedaug pažangos. 2019–2024 m. Liuksemburgo galutinės energijos suvartojimas gyvenamųjų pastatų sektoriuje iš esmės nekito, nepaisant namų ūkių sutaupytos energijos. Sutaupytą energiją daugiausia atsvėrė padidėjęs būstų skaičius ir didesni būstai. Praėjusiais metais Liuksemburgas pratęsė programos „Klimabonus Wunnen“ laikotarpį po 2025 m., siekdamas padidinti energijos taupymą esamame pastatų sektoriuje. Liuksemburgas planuoja suderinti savo taisykles su ES minimaliaisiais energinio naudingumo standartais, grindžiamais nacionaliniu lygmeniu nustatytomis ribinėmis vertėmis, kad būtų padidintas energijos taupymas negyvenamuosiuose pastatuose. Nors pramonei tenka palyginti nedidelė viso Liuksemburge išmetamo ŠESD kiekio dalis ir ji reikšmingai sumažino savo taršos intensyvumą, ŠESD išmetimas pramonėje tebėra glaudžiai susijęs su energijos vartojimu. Pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui taikomos įvairios savanoriškos schemos, paramos sistemos ir besiformuojančios technologijos, tačiau jos dar nevisiškai atitinka reikiamos pertvarkos mastą ir tempą;

(31) elektros perdavimo sistemos operatorius mato poreikį modernizuoti aukštosios įtampos tinklą, kad būtų tenkinami atsinaujinančiųjų išteklių energijos perdavimo poreikiai, ir padidinti jo pajėgumą, kad būtų galima tenkinti numatomą paklausą artimiausioje ateityje, įskaitant tarpvalstybines jungtis. 2025 m. Liuksemburgas pradėjo spartinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos – šalis priėmė 51 konkrečią priemonę, kuri, be kita ko, apėmė atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo spartinimą ir supaprastinimą taikant tokias priemones kaip skaitmenizuotos leidimų išdavimo procedūros, optimizuotas žemės naudojimas ar piliečių dalyvavimas. Visiškas ir savalaikis tų priemonių įgyvendinimas yra labai svarbus, kad Liuksemburgas iki 2030 m. pasiektų tikslą ir atsinaujinančiųjų išteklių energija sudarytų 37 % energijos rūšių derinio;

(32) Liuksemburgas susiduria su dideliais aplinkosaugos iššūkiais, susijusiais su vandens kokybe, ekosistemų būklės blogėjimu ir žemės naudojimu, o tai turi padarinių aplinkos tvarumui ir ekonominei veiklai. Vandens ištekliams spaudimą daro įvairūs veiksniai, įskaitant taršą maisto medžiagomis ir pesticidais, pramoninius išmetamuosius teršalus ir fizinius vandens telkinių pakitimus; tai daro poveikį tiek paviršiniam, tiek požeminiam vandeniui ir kelia riziką vandens prieinamumui bei kokybei. Ekosistemoms vis didesnį spaudimą daro tarša, žemės užėmimas ir klimato kaita, o didelė ekonominės veiklos dalis priklauso nuo ekosisteminių paslaugų. Pastaraisiais dešimtmečiais miškų būklė pablogėjo, visų pirma dėl su klimatu susijusios žalos, kurią padarė nuo 2018 m. vis pasikartojančios sausros. Dėl to sumažėjo miškų pajėgumas atlikti tokias svarbias funkcijas kaip anglies kaupimas, vandens reguliavimas ir biologinės įvairovės apsauga. Šie iššūkiai rodo, kaip svarbu gerinti vandens kokybę, toliau skatinti tvarų žemės ūkį ir stiprinti prie klimato kaitos pritaikytą miškotvarką. Nors Liuksemburgas ėmėsi veiksmų vandentvarkai gerinti, tvaresnei žemės ir žemės ūkio praktikai skatinti ir miškų politikos sistemai stiprinti, spragų dar yra ir spaudimas ekosistemoms išlieka. Stiprinant valdymą ir koordinavimą aplinkos, klimato ir žemės ūkio politikos srityse bei šalinant investicijų spragas, būtų remiamas veiksmingas priemonių, orientuotų į vandenį, žemės naudojimą ir prisitaikymą prie klimato kaitos, įgyvendinimas. Be to, investicijos į žiediškumo priemones, visų pirma pradinėse vertės grandinės grandyse, padėtų mažinti spaudimą aplinkai ir remti tvaresnę bei atsparesnę ekonomiką;

([25]) PNM 2035 - Plan national de mobilité - Le gouvernement luxembourgeois.
([26]) 2023 m. pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą apskaičiuotas išmestas ŠESD kiekis grindžiamas apytiksliais apskaitos duomenimis. Galutiniai duomenys bus patvirtinti 2027 m., po išsamios peržiūros.
([27]) EEA, *Air pollutant emissions data viewer (Gothenburg Protocol, Air Convention)* 1990-2023, 2026.
([28]) Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/2126.

(33) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo srities struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Liuksemburgui skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;

(34) Liuksemburgo švietimo sistemoje tebėra mokymosi rezultatų skirtumų, visų pirma tarp moksleivių iš skirtingos kalbinės aplinkos. Daugiakalbis mokymo pobūdis, keliantis iššūkių beveik 70 % moksleivių, namuose nevartojančių liuksemburgiečių kalbos, prisideda prie ilgalaikio mokymosi rezultatų atotrūkio ([29]), kurį dar labiau didina socialinė bei ekonominė padėtis ir ankstyvas nukreipimas skirtingomis švietimo kryptimis. Neseniai priimta reforma, kuri bus pradėta įgyvendinti 2027 m. rugsėjo mėn., suteikia galimybę rinktis vokiečių arba prancūzų kalbą kaip raštingumo ugdymo kalbą ir taip siekiama spręsti pirmiau minėtas problemas, kartu prasmingai didinant tėvų įsitraukimą. Šios reformos veiksmingumas galiausiai priklausys nuo mokyklų gebėjimo pritaikyti mokymo metodus prie konkrečių šių mokinių poreikių. Tuo tarpu didesni mokyklos nebaigimo ir NEET rodikliai tarp palankių sąlygų neturinčių ir ne vietinių moksleivių, taip pat didesnis aukštesnių socialinių ir ekonominių grupių atstovų skaičius geresnių rezultatų pasiekiančiose Europos valstybinėse mokyklose rodo sisteminę nelygybę. Liuksemburge fiksuojamas vienas didžiausių ES rezultatų skirtumų, susijusių su tėvų išsilavinimu ([30]), todėl siekiant užtikrinti lygias galimybes ir mažinti skirtumus itin svarbi tikslinė parama moksleiviams iš skirtingos kalbinės aplinkos ir palankių sąlygų neturintiems moksleiviams;

(35) Liuksemburgas ir toliau susiduria su dideliais darbo rinkos iššūkiais, susijusiais su įgūdžių neatitiktimi ir dalyvavimu darbo rinkoje. Nepaisant apskritai aukšto Liuksemburgo ekonominio išsivystymo lygio, nedarbas pastaraisiais metais padidėjo ir viršijo Sąjungos vidurkį. Įgūdžių neatitiktis taip pat padidėjo: makroekonominė neatitiktis 2024 m. pasiekė 26,8 %, taigi smarkiai viršijo Europos Sąjungos vidurkį, o tai rodo didelius užimtumo rezultatų skirtumus skirtingų įgūdžių lygių grupėse. Darbo rinkai būdinga didelė aukštos kvalifikacijos darbuotojų paklausa, o žemos kvalifikacijos asmenų užimtumo perspektyvos tebėra labiau ribotos, ir tai prisideda prie nelygybės ir dirbančiųjų skurdo. Tačiau 2025 m. užfiksuotas žemesnis skurdo lygis, greičiausiai dėl to, kad pagerėjo duomenų apie pajamas ir gyvenimo sąlygas rinkimas, nors ir iš ankstesnių duomenų buvo matyti, kad lygis jau mažėjo. Skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis šiuo metu siekia 18,2 % (ES – 20,8 % ES). Be to, vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo ir aktyvumo lygis išlieka žemiausias Europos Sąjungoje, ilgalaikis nedarbas daugiausia būdingas 45 metų ir vyresnių darbuotojų grupėms, o dalyvavimas suaugusiųjų mokymosi veikloje tebėra ribotas; tai varžo darbuotojų gebėjimą prisitaikyti prie kintančių įgūdžių poreikių. Nors Liuksemburgas ėmėsi priemonių užimtumo perspektyvoms gerinti ir kvalifikacijos kėlimui bei perkvalifikavimui remti, jų poveikis tebėra fragmentiškas; labiau koordinuotas požiūris į įgūdžių ugdymą ir aktyvią darbo rinkos politiką, įskaitant profesinio rengimo ir mokymo skatinimą bei mokymosi visą gyvenimą stiprinimą, padėtų didinti įsidarbinamumą, spręsti įgūdžių neatitikties problemą ir gerinti darbo rinkos veiksmingumą. Remiantis Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analize, šių uždavinių sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją ([31]);

([29]) *ÉpStan Dashboard*: Liuksemburgo mokyklų stebėsenos programos „Épreuves Standardisées“ rezultatai, http://dashboard.epstan.lu.
([30]) ICILS, 2023.
([31]) SWD(2026)122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework* (SCF), 2026.

(36) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo EGAD planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Liuksemburgui skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą, trečią, penktą ir keturioliktą rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą, aštuntą ir devintą ir vienuoliktą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 5 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos,

REKOMENDUOJA Liuksemburgui 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. atsižvelgiant į 2025 m. užregistruotą reikšmingą nuokrypį ir 2026 m. Komisijos numatomą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynųjų išlaidų viršutinės ribos, imtis veiksmų grynosioms išlaidoms kontroliuoti, kad jos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio augimo tempo. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Spręsti ilgalaikio pensijų sistemos tvarumo klausimą, visų pirma apriboti ankstyvo išėjimo į pensiją galimybes ir padidinti vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimo ir užimtumo lygį. Didinti būsto pasiūlą, visų pirma patvirtinti visapusišką žemės naudojimo politiką ir nekilnojamojo turto mokesčio reformą, plėtojant didelio masto centralizuotų sistemų projektus valstybinėje žemėje ir stiprinant veiksmų koordinavimą miestų planavimo ir tarpvalstybinio viešojo transporto srityje. Mažinti su būsto rinka susijusią riziką laipsniškai panaikinant mokesčių paskatas skolintis ir stiprinant makroprudencinę sistemą. Imtis tolesnių veiksmų veiksmingai kovoti su agresyviu mokesčių planavimu, visų pirma užtikrinant pakankamą palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimų nulinio tarifo / mažų mokesčių jurisdikciją turintiems subjektams apmokestinimą;

2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;

3. skatinti investicijas į inovacijas ir remti intensyviai MTP naudojančią veiklą. Didinti konkurencingumą skatinant finansų sektoriaus diversifikavimą, spartinant pažangių skaitmeninių technologijų diegimą MVĮ, taip pat sudarant sąlygas verslo plėtrai ir našumo augimui. Spręsti inovacijų finansavimo trūkumo problemą, be kita ko, didinant namų ūkių investicijas į nuosavą kapitalą ir investicinius fondus, taip pat didinant papildomų pensijų sistemų prieinamumą. Šalinti kliūtis konkurencijai, pavyzdžiui, trukdančias teikti paslaugas ar verstis reglamentuojamosiomis profesijomis;

4. tęsti darbą darnaus ir efektyvaus transporto srityje toliau skatinant mažinti transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro ir investuojant į viešojo transporto infrastruktūrą bei jungtis kaimo vietovėse. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro investuojant į pastatų energijos vartojimo efektyvumą. Modernizuoti aukštos įtampos tinklą ir didinti jo pajėgumus, gerinti tarpvalstybines jungtis ir supaprastinti leidimų diegti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinius išdavimo procedūras. Padėti savivaldybėms diegti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinius. Didinti atsparumą klimato kaitai ir hidrologinį atsparumą, be kita ko, tvariai valdant gamtos išteklius, stiprinant tarpsektorinį valdymą ir taikant žiediškumo priemones;

5. gerinti mokyklų sistemos veiklos rezultatus ir užtikrinti lygias galimybes mokyklose, pritaikant mokymą palankių sąlygų neturinčių mokinių ir įvairios kalbinės aplinkos mokinių poreikiams. Spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą skatinant mokymąsi visą gyvenimą ir tobulinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. HARRIS